

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese:
Joi'a si Duminec'a.

Pretulu abonamentulu:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri' esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anu lu XLII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 82.

Dumineca, 14 26 Octobre

1879.

Brasiovu, 25/13 Octobre.

Romani'a resufla earasi mai liberu. Cestiunea Evreilor este resolvata. Senatul a adoptatu in sedinti'a de Joi proiectulu de revisuire alu Camerei si póte cá pre candu scriemu legea va fi primitu si sanctiunea Domnitoriului.

Treispredece luni trecura dela Congressulu din Berlinu, care a impusu Romaniei conditiunea de a dá drepturi Evreilor. In intervalulu acest'a tier'a a fostu sbuciumata de frigurile cele mai periculoase. Era dér' timpulu supremu cá se scape odata de nesiguranti'a, nelinistea si ingrijirile ce-o torturan di si nópte din cauza cá acea fatala cestiune nu era inca resolvata si statulu romanu nu era inca impacatu cu marile poteri, cari faceau dependinta recunoscerea independentiei sale dela implinirea conditiunei ce-o contiené articululu 44 alu tractatulu dela Berlin.

Arareori unu statu a avutu se se lupte cu dificultati atátu de mari cá Romani'a in acesti trei ani din urma. Lipsita de unu spriginu puternicu in afara, avisata la propriele-i fortie ea a trebuitu se 'si platésca scumpu recastigarea independentiei. Sangele versatu pe campurile de gloria ale Bulgariiei nu a fostu de ajunsu spre a introduce inmediatu statulu romanu in famili'a statelor europene, Romanii au mai fostu supusi inca la o proba din cele mai grele, impunenduli-se o problema, care in alte tieri ar' fi prevocatu neorânduilei si turburari, in totu casulu inse ar' fi recerutu mai multi ani spre a fi resolvata.

Si cine va mai poté negá astadi cá Romani'a a trecut si prin acésta proba aratandu cá se afla la inaltimea unui statu maturu, conscin de marea s'a missiune civilizatóre? Este fórte dreptu ce s'a accentuatu din partea mai a tuturor vorbitorilor din Camera si din Senatu, cá marile poteri au mersu prea departe, candu au pretinsu nu numai recunoscerea principiulu art. 44 ci si aplicarea lui imediata, dér' Romani'a potut' ar' fi se respinga bruscu tóte propunerile si se nu voiésca se tiena contu de vointi'a loru ?

E claru cá acést'a nu se potea fara a atrage asupra tieriei cele mai grave pericole. Barbatii de statu romani au trebuitu prin urmare se 'si indrepte tóte silintiele intr'acolo cá se faca possibilu o solutiune, care, satisfacéndu tractatulu dela Berlin si cerintelor marilor poteri, se nu vatame nici interesele tieriei.

Gratia patriotismulu luminatu de care au fostu petrunsi guvernulu si reprezentanti natiunei s'a aflatu acea solutiune care in impregiurarile date este in stare a multiami si tier'a si poterile straine.

Seriositatea si lealitatea procederei guvernulu si a reprezentantiei nationale in grav'a cestiune israelita va avé fara indoiéla urmarea imbucuratóre cá cabinetele europene se voru grabi a recunósce independinti'a tieriei. „Republic'a francesa“, organulu lui Gambetta, a si adresatu unu apelu cátra poteri de a nu intardiá cu recunoscerea dicédu cá „natiunea romana a cuceritu destule simpathii prin frumós'a ei portare in timpulu resbelulu orientalu si prin activitatea s'a nationala in timpulu pacii, pentru cá toti se fia multiamiti cu aceea cá se o véda ocupandu primulu locu intre principatele dunarene.“

Prin recunoscerea ce va urmá, speramu, in curédu din partea tuturor poterilor lupt'a politica va fi terminata si va incepe lupt'a economica in intru, care este multu mai grea. „Se ne punemu pe lucru!“ e adi devis'a dilei. Sil'a ce s'a facutu Romaniei in cestiunea israelita va avé urmarile ei bune. Poetulu nostru Alesandri avú dreptu candu dise: „Eram adormiti pe patulu nepasarei, patu vecinu cu mormentulu! Suntemu acumu treziti.“

Fia cá instinctulu conservarei nationale redesteptatu se scape natiunea romana din tóte pericolele, cáte o voru mai ameniutia-o in viitoriu!

Brasiovu, 12/24 Octobre 1879.

Diurele din Vien'a publica proiectele de responsu la discursulu tronulu i redactate de maioritata si minoritatea comisiunei alese pentru acestu scopu de cátra camer'a domniloru. Limbagiulu ambelor proiecte este cáte se póte de moderatu. Maioritata calaresce in proiectulu seu de adresa pe constitutiune si pe principiile ei, aratandu astfeliu, cá este in contra ori-carei modificari a asiediaminteloru actuale, minoritatea de alta parte considera constitutiunea esistenta numai de basa comuna pentru viitórea intielegere si impacare a popóreloru austriace si dá espressione sperantiei cá institutiunile de astadi se voru schimbá in modu insemnatu spre a se poté miciorá astfeliu si spele administratiunei.

Din caus'a lipsei de spatiu vomu citá aci numai pasagiele memorate. Proiectulu de adresa alu maioritatii dice: „. . . Cas'a domniloru iea parte la multiamirea ce a esprimat'o Maiestatea Vóstra asupra intrarei unei parti a reprezentantiloru Boemiei, cari péna acuma s'au retienutu dela activitatea parlamentara, cáci in acést'a nu vede numai o intarire a reprezentantiei imperiulu prin adaugerea multoru poteri, probate pe alte terenuri, ci vede intr'ins'a si faptul recunoscerei basei de dreptu a constitutiunei, pe care pasiescu (Cehii). Cas'a domniloru póte numai se dorésca si se spereze, cá conlucrarea in unire a tuturor membriloru ei inspirata de bunavointi'a reciproca si de unu semtiu de datoria comanu, pe langa aceea, cá va fi fórte salutare, va fi totodata apta de a realisá uniunea de convictiuni atátu de dorita si in privinti'a aceloru principie ale constitutiunei nóstre, pe cari camer'a domniloru de la infintiarea s'a incóce si-a tienutu de datoria ale representá in interesulu tarii imperiulu in intru si a poterei sale in afara.“ Eara dupa ce arata necesitatea proiectelor de lege apromise in discursulu tronulu, elaboratulu maioritatii dá espressione asteptarei, cá sesiunea actuala va fi spre salutea Austriei, si o sesiune a lucratoriloru pacinice. „Implinirea acestei asteptari póte fi ingreuiata prin totu felielu de dorintie, cari se contradicu, dér' póte fi si inaintata prin aceea, cá toti se voru intalni in acelu devotamentu patrioticu, care subordinéza bunastarei si poterei imperiulu ori-ce alta dorintia. Camer'a domniloru speréza acést'a din urma.“

Proiectulu minoritatiei compusa din 9 membri (Hübner, Rechberg, Thun, Schwarzenberg, Metternich, Czartorysky, Falkenhahn) incepe asia: „Maiestatea Vóstra! Candu camer'a domniloru urmandu chiamarei imperatesci s'a prezentatu in diu'a deschiderei sesiunei actuale la peciórele prea inaltulu tronu, a auditu cu-o emotiune de bucuria din gur'a Maiestatii Vóstre scirea despre intrarea tuturor deputatoriloru regatulu Boemiei in Reichsrath. Ea recunósce in actulu acest'a primulu pasu si cumu speréza firmu unu pasu decisivu pe drumulu cátra scopulu atátu de multu doritu de toti, scopulu intielegerei si alu impacarei, alu conlucrarei tuturoru popóreloru pe teremulu comunu alu constitutiunei.“ Mai departe dice: „Primindu cu multiamire inalt'a apromissiu cá, spre a ajunge la stabilirea ecuilibrulu in finacele statulu, se voru face economii in tóte ramurele administratiunei de statu intre marginele institutiuniloru esistente, precum si in budgetulu de resbelu, camer'a domniloru nu póte se nu iea in considerare, cá impúnarea cheltuieliloru administratiunei nu se va poté efectui intr'o mesura de ajunsu, fara o modificare esentiala a institutiuniloru celora de faci'a.“

Proiectulu minoritatiei finesce asia: Apelulu celu adreséza Maiestatea Vóstra astadi cátra camer'a domniloru si cátra reprezentantii alesi, nu vá resuná fara se fia auditu. Da, Austri'a impacata in interiorulu seu, va fi pentru seculi, ceea ce a fostu pentru seculi, unu adapostu alu dreptulu si alu libertatii!“

Se vede dér', cá afara de pasagiulu acel'a, care vorbesce de necesitatea unei modificari esentiale a institutiuniloru presente, puçinu diferu ambele proiecte de adresa ale lordiloru austriaci. Cu tóte aceste Nemtii decembristi sunt fórte nelinistiti, nu asupra celoru ce le spune minoritatea in proiectulu seu, ci asupra celoru ce le retace. „Acesti domni au maioritata in camer'a deputatoriloru pentru ideile loru, ei potu se decida in fiecare momentu asupra sórtei nóstre si n'au curagiulu a spune pe faci'a ceea ce sentiescu,“ esclama „D. Ztg.“ si apoi adauge: „Adres'a minoritatiei are numai scopulu de a lasá pe Nemti si pe toti cei fideli constitutiunei nedelusiti asupra planuriloru contrariloru. In adeveru aceste scopuri, cari trebuiescu ascunse, nu potu fi curate. Federalistii din camer'a domniloru vorbescu asia cá si candu ar' avé inaintea ochiloru numai tient'a de a lucrá in spiritulu impacarei si isi reserva mesurile decisive, cari sunt indreptate in contra nóstra.“

Fóia germana, dupa ce isi arata astfeliu temerea, vine earasi cu argumentulu invecitu, care acuma nu mai are trecere nici la poporulu germanu din Boemi'a, cá adeca prin atacurile, ce le prepara federalistii in contra organismulu statulu, s'ar' nimici unitatea statulu si Nemtii Boemiei ar' fi sacrificati Cehiloru. Tocmai asia striga si suprematistii unguri, de cáte ori e vorb'a de a se dá drepturi Romaniloru din Transilvani'a si a se restabili autonomi'a Transilvaniei, cá atunci Maghiarii transilvani ar' fi sacrificati Romaniloru. Esperintiele aniloru trecuti au trebuitu se deschida inse ochii tuturoru ómeniloru nepreocupati si acesti'a vedu astadi, cá argumentele de felielu acest'a n'au nici o indreptare reala. Nu e adeveratu, cá déca se face dreptate unuia trebuie se péra celalaltu, acést'a e numai o arma, de care se folosescu inimicii intielegerei dintre popóre, spre a aperi cáus'a loru nedrépta.

In Austri'a lucrurile au luat acuma o directiune practica care lasa a se sperá, cá aci se va documentá in curédu, cá autonomi'a Boemiei póte fi recunoscuta, natiunea ceha póte fi egalu indreptatita, fara cá prin acést'a se suferé cátsu de puçinu unitatea statulu si fara cá poporatiunea germana din Boemia se pérdá nici cáte de puçinu din drepturile sale séu din positiunea ce-i compete in tíera.

Kossuth despre Andrassy.

In numerulu trecut amu citatu unele pasagie din conversatiunea lui Ludovicu Kossuth cu colaboratorulu diuarulu „Soleil“ Peyramont, care avuse nu de multu cunoscut'a convorbire cu principiile Gorciacov. Spre complectare mai reproducemu aci dupa „Pester Lloyd“ urmatórele: Intrebatu fiindu, ce parere are acuma asupra politicei comitelui Andrassy, dise Kossuth:

„. . . Politic'a, ce-o ascrii comitelui Andrassy, nu este politic'a s'a, ci a casei habsburgice. Andrassy s'a facutu instrumentulu acesteia, elu nu este decátu unu curtisanu setosu dupa onoruri, decoratiuni si parade. Grija pentru viitorulu patriei sale nu a nelinistitu niciodata creerii sei incurcati si déca numai prin câteva lingusiri, câteva frase séu câteva complimente este satisfacuta nespus'a s'a vanitate, elu e intotdéuna gata, a ascultá cu supunere de indrumarile Curtii vienesse. 'Mi-e rusine de tier'a mea, cá unu Unguru a potutu se uite atátu de multu interesele vitale ale Ungariei, dér' trebuie se recunoscu, cá imperatulu Franciscu

Josifu si consiliarii sei, déca si nu avé pe comitele Andrassy, si-ar' fi potutu alege destui; nu esista unulu dintre magnatii unguresci, care nu s'ar' fi sentitu fórte onoratu, a ocupá acelasu postu. I-am vediutu la 1848-49 la lucru. Toti afara de Perényi se gandeau numai la aceea, a 'si apera' interesele loru specifice, sustieneau relatiuni cu ambele tabere si tradau odata un'a odata alta partida, spre a fi asigurati in fine in contra ori carei eventualitati. Patriotismulu acestoru ómeni se afla cu totul la inaltimea caracterului loru. Eu si amicii mei facura totu ce a fostu cu potintia in contra acelei politice funeste dér silintiele nóstre au remasu zadarnice. . . ."

Aci se plange Kossuth asupra regimelui corumpetoriu alu lui Andrassy si Tisza si arata cá alianti'a cu Germani'a va perde Ungari'a (a se vedé nr. 81 alu „G. Tr.“) cáci va provocá o contraliantia francesa-russésca s. a. La observarea lui Peyramont, cá cei din Vien'a si Pest'a isi dau silintia a face pe Francesi se créda, cá alianti'a austro-germana e indreptata numai in contra Russiei si cá voiescu se insièle astfelu pe Francesi cu dovedile de simpatia, dér' cá acesti'a nu sunt asia de naivi a lasá se fia sedusi, respunde Kossuth, cá Bismarck isi inchipuesce, cá va pacali 'si Françi'a de adi cumu a pacalitu pe Napoleonu III. Cu ocaziunea visitei ce a facutu cancelariulu germanu la ambasadorulu francesu Teisserenc de Bort din Vien'a a datu asigurările cele mai formale, cá nu planuiesce nimicu in contra Francesiloru, dér' elu se gandesce cu tóte astea multu la Françi'a si déca Francesii ar' dá credientu asiguráriloru lui, ar' trebui se fia peste mesura naivi. „In anulu 1870 cancelariulu germanu a voitu se dé o lovitura de mórte Françiiei. Din norocire pentru voi si-a gresitu calcululu; dér' scie pré bine, cá Françi'a, care si-a redobénditu poterile este pedec'a seriósa pentru esecutarea planuriloru sale. Elu va pune totul in miscare spre a ve nimici, cáci este unu omu, care nu se sfiesce a intrebuinti' ori-ce mediulocu. Fiti tari, cumu va disu principele Gorceiacov si veghiati!“ Peyramont Alianti'a Francesa-russésca negresitu cá ve va displacé deórece sunteti unu inamicu declarat alu Russiei.

Kossuth: Logic'a evenemintelor nu se modifica dupa pof'tá ómeniloru. Déca asi avé onorea a fi francesu si déca diavolulu 'mi-ar' oferi conclucarea s'a in contra Germaniei, asiu acceptá cu bucuria acést'a conclucare. Cu acést'a voiescu se dicu, cá n'asiu poté se facu imputare Françiiei pentru aplecarea s'a cátra Russi'a. Asiu dori negresitu se fia altfelu, si anima 'mi sangeréza fácia de sórtea ce astépta pe patri'a mea nefericita; dér' ce se faci? Eu iubescu Françi'a, cumu iubescu Ungari'a si nu potu se-i dorescu o isolare, care, dupa convictiunea mea, ar' duce-o in prapasthia. Afara de acést'a ne apésa pe noi Ungurii o responsabilitate, care me torturéza si va inveniná ultimii ani ai esistentiei mele. O sórte favorabila ne-a oferitu nu de multu din nou ocaziunea minunata, de a ne poté asigurá pe unu timpu indelungatu viitoriulu nostru; noi amu lasatu se ne scape din mana.“ Aci spune Kossuth, cá Austro-Ungari'a trebuia se intrevina inaintea Plevnei, concentrandu 150,000 de ómeni in Transilvani'a si Bucovin'a si silindu Turci'a, cá se renuntie la drepturile ei asupra Romaniei, Serbiei si Montenegroi si se dé Bulgariloru autonomia. Astfelu Russi'a ar' fi fostu silita a se retrage cu rusine, popórele balcanice n'ar' fi avutu se-i multiamésca ei liberarea si Turci'a si-ar' fi conservatu positiunea la Dunare. Déca venea lucrulu la bataia, amu fi batutu Russi'a, cáci erá reu pregatita. Este o adeverata prostia a dice, cá atunci ar' fi intervenitu Germani'a. Acést'a n'ar' fi cutezatu se se misce de fric'a unei aliantie franco-anglo-austriace. „Acést'a, esclama Kossuth, erá politic'a ce ni-o dictá mintea senatósá si patriotismulu. Dér' acést'a politica nu erá a casei Habsburgice, care sedusa de Bismarck aspirá la o parte din prad'a turcésca si sperá asi recastigá in Orientu prestigiulu acél'a, ce l'a perditu la Solferino si la Sadv'a.“ Peyr.: Temerile D-tale sunt poté fundate, dér' Russii sunt inca departe de Budapest'a. . . .

Kossuth: Ungari'a este perduta. De ce se me mai léganu in ilusii? Russi'a va stá in Pest'a inainte de ce Habsburgii voru siedé in castelulu dela Bud'a si voi, voi Francesiloru 'i veti deschide calea. Sermana Ungaria, tu esti jert'fa poftei órbe de domnia a casei austriace, careia ai sei multiamesci inca tóta nefericire t'a, si acumu te tradéza proprii tei fii. . . . (La aceste cuvinte, observa corespondentele, bătranulu Maghiaru era

atátu de emotiunatu încátu pentru unu momentu isi perdú graiulu) Privescé la Poloni. Ei inca ne parasescu. Cei mai multi dintre ei sunt deja castigati pentru Russi'a. Noi inca suntemu slavi, dicu ei, si puçinu lipsesce, cá se declare caus'a Russiei de caus'a loru. Peyr.: Ce cuçetati asupra retragerii lui Andrassy? Kossuth: Aceea este o repasire falsa. Elu se va reintórce in curéndu cá cancelariu. Numai celu ce nu scie cine e, ar' poté crede, cá s'ar' poté lasá de vanitatile si ingamfariile sale. Elu va duce inca odata la preamlare frumós'a s'a uniforma de honvedu. Pěna candu? Asta nu-o sciu, cáci minulele mi se paru numerate.“ — Aci se incheiá conversatiunea mea politica cu Kossuth, scrie d. Peyramont, celelalte observari ale sale nu le credu apte pentru publicitate.

Recunoscinti'a Bulgariloru.

Vediuramu ce cuvinte recunoscétóre a adresatu deputatiunea coloniei bulgare din Romani'a Domnitoriului Carolu cu ocaziunea visitei principelui Alexandru I alu Bulgariei la Bucuresci. Manifestarea acést'a nu a remasu singuratica. Diuarulu oficiosu bulgaru „Vitosiu“, care apare in Sofi'a, publicandu telegramele sosite dela Bucuresci despre stralucit'a primire a principelui Bulgariloru, da espressione semtiementelor celor mai recunoscétóre si amicabile cátra poporulu romanu. „Binele Publicu“ dela Bucuresci estrage din numitul diariu bulgaru unele pasagie, dintre cari reproducemu si noi cele mai principale. Ar' fi numai de doritu cá ceea ce vorbescu si scriu cu privire la Romani, Bulgarii se scie traduce si in fapta. Diuarulu „Vitosiu“ dupa ce inregistréza scirile sosite dela Bucuresci, dice intre altele:

„Poporulu bulgaru nu póte de catu se fia adéncu miscatu pentru aceste simtieminte de inbire si respectu, manifestate din partea convectinei Romanii catra inaltulu nostru Domnu si reascut'a si iubit'a nóstra patria. A. S. Principe Alesandru intalnesce pentru prim'a óra, de candu a pasitu pe tronulu Bulgariei si afara din statulu seu, c maiea sincera si marinimósá primire in teritoriulu Romaniei, precum si din partea suveranului Romaniei, principele Carolu, verulu séu, din partea guvernului si poporului Romaniei. Acést'a caletoria, aceste stralucite primiri si aceste onoruri regale nu potu de cátu se desestepe in anim'a fia-carui Bulgaru, pe d'o parte simtieminte de recunoscinti'a, si pe de alta simtieminte de sperantie firme pentru o durabila coniubire de vecinatate intre ambele parti, in folosulu progresulu si civilizatiunii in Europ'a orientala si pe malurile frumóse ale betranului Danubiu. In persón'a iubitului nostru Domnu, Romani'a, tiéra vecina si iubita de noi, a salutat reascerea politica a poporului nostru, reascere la care Romani'a póte cu dreptu cuventu a se mandri, cá a contribuitu intotudéun'a.“

„Caletori'a principelui Alesandru in Romani'a este unu faptu istoricu. In persón'a ambiloru suverani cele doué tieri, acum amendoue libere, se salutá cá vechii cunoscuti, pe cari nesce eveniminte istorice neplacute i-au silitu a se ferí pentru unu timpu indelungatu unulu de altulu. . . Romani'a a fostu pentru poporulu bulgaru nu numai ospitaliera si scapare din sclavia, dér' inca si tiér'a desvoltarii intelectuale si comerciale. Candu A. S. principele Alesandru, in responsulu séu cu toastulu cátra principele Romaniei a disu, cá densulu se simte fericitu puténdu la acést'a ocaziune se multiamésca poporului romanu, pentru ospitalitatea politica pe care a oferit-o in totu-de-una Bulgariloru, atunci principele Alesandru a fostu ecoulu fidelu alu simtiemintelor de recunoscinti'a si multiamire, de care este inspiratu intregulu popor bulgaru. Nu numai, cá in campiile si délurile Plevnei repauséza osemintele braviloru Romani, caduiti gloriosu pe campulu de lupta, in resbelulu intreprinsu de marea Rusia, dér' in sinulu pamentului Romaniei repauséza mii de martiri, mii de frati si mii de luptatori ai nostri pentru libertatea Bulgariei. Toti, in timpurile nefericite ale patriei nóstre, au gasitu in Romani'a nu numai refugiu singuru, ci si ospitalitate filantropica, precum si unu campu liberu de activitate. Istori'a ne aréta, cá aceste doué principate erau asia de strinsu legate, in cátu sórtea ambelor popóre a fostu de multe ori un'a si aceeaasi. Tóte aceste óre nu suntu o garantia cá relatiunile amicale, despre care vorbesce A. S. R. Principele Carolu cá esista si trebuie a se consolida si mai multu intre cele doué tiéri, totu astu-feliu si simtiemintele de care este inspiratu poporulu Bulgaru cátra Romani'a, si carora Principole Alesandru s'a facutu echoulu intr'o ocaziune asia de solemna, precum a fostu prandiulu oficialu datu in onórea lui, cá se voru pastrá si desvoltá mai multu, nu in daun'a ci in profitulu civilizatiunei pe malurile Dunarene? Intalnirea celor doi Principi in capital'a Romaniei, nu póte fi de cátu reinoirea unei noue ere in istori'a Europei orientale si in a ambelor popóre, a celui Romanu si Bulgaru.“ —

Domnule Redactoru! In pretiuitulu diariu co-redactati, Nr. 77, a aparutu una corespondentia de pe Valea Siboului, care se ocupa de protopopiatele din partile Mesesiului si, intre acestea, si de tractulu Almasiului (mai inainte alu Magaului).

Nu am nemica cu tonulu iritatu alu acelei corespondentie, cá-ci intr'adeveru nu numai neajurusele administratiunei nóstre bisericesci, ci si ale celor civile sunt multe, preste mesura multe, a carora discussiune o lasu altor'a mai competenti in asemenea materia; inse cuprinsulu ei este atátu departe de objectu, rancorosu si improscatoriu in tóte laturile, in susu si in giosu, cátu din respectulu ce lu am cátra publicitate si spriginitu si de impartialitatea D-Vóstre, Dle Redactoru, 'mi voiu permite urmatóriele reflexiuni in privinti'a cestiunatei corespondentie.

Dlu corespondentu ne promite trei lucruri: cá va aretá starea acestoru protopopiate, cá ce a asteptatu dela nou'a organizare si, in fine, cá ce a debénditu dela ace'a, déra pentru a-si impleni promisiunea s'ar' fi cerutu mai multa cunoscinti'a, mai multu studiu si mai multa bunavointia, nu numai inculpári, cu cari d'sa crediu a fi satisfacutu scopulu propusu. Una asemenea procedura si sistema cá a dlui corespondente este precátu de comoda pre atátu de puçinu folositoria.

Cumcá in caus'a noiei arondári a protopopiate-loru ar' fi fostu de doritu, cá si mireni se fia acultati, nu negu; déra apoi dlu corespondente se nu aiba óre nici unu cuventu relativu la piedecelul formali si materiali, cari voru fi esistendu la tierenerea unui sinodu séu congrésu mixtu bisericescu si pe cari le voru fi cunoscundu cei competenti mai bine, cá-ci intentiunea de a se tiené asemenea sínóde séu congrese s'a manifestatu in fapta si in modu invederatu nu numai in archidieceps'a nóstra, ci si airea; eu credu cá, in acestu respectu, amu poté se avemu ceva pacientia, considerandu mai alesu circumstantiele politice. De altmintrea, arondarea tractelor protopopesci in tóta archidieceps'a s'a facutu in cunoscinti'a de cauza, si déca voru fi unele defecte, precum se intempla in tóte lucrurile omenesci, acelea se potu indreptá usioru si fara spese prin reclamári motivat ale competinteloru representantie bisericesci.

Cá d. corespondente doresce ameliorarea starel bisericelor si scólelor nóstre, nu dubitezu; inse acést'a depinde dela multi factori, inteligentia, zelu, sacrificiu, ordine buna politica si morala, stare materiala imbucuratória a poporului si a conducatoriiloru sei: tóte acestea 'i scapa din vedere dlui corespondente, si se arunca numai singuru asupra protopopiloru si preotiloru, cá-si cum numai dinsi ar' fi caus'a releloru. Intr'adeveru, tóta sciinti'a dlui corespondente la intrebárilu, ce si-a propusu a tratá, se reduce la atát'a, cá numesce pre toti protopopii si pre cea mai mare parte a preotiloru din cestiunatele tracte „ómeni vechi estii numai din scól'a lui Cirilu“, cari nu facu decátu incurcature si abusuri, nu au grige de bisericé si de scóle nici nu controléza pre curatorii „mancatori ai averiloru bisericesci“, de unde d-s'a ar' fi asteptatu, cá toti se fia amovati si inlocuiti cu ómeni moderni cá-si cum totu ce e modernu ar' fi bunu si totu ce e vechiu — reu. Apoi posibilu este óre si ace'a, cá nimenea se nu aiba incredere in curatoru, candu insu-si poporulu mirénu ii alege? De aci ar' urmá, cá si mireni toti, poporu si curatoru, sunt de condamnatu, ce'a ce mi-se pare prea cutezatu. Invetiatorii sunt provisori; ei bine, se ne deé dlu corespondente definitivi, cá-i vomu primi cu braçiele deschise, dér'a de unde, candu la unu postu, celu mai bine dotatu din acestu tractu, a concursu estu tempu unu singuru teologu absolutu? Unu picu mai multa logica, si unu picu mai buna informatiune, domnule Corespondente!

Mai dici, cá cunosci unu casu, candu unu preotu a datu din subsidiulu seu imperatescu unui protopopu 5 fl. sub titlu de porto postale, etc. Presupunendu acestu casu neprobatu, dér' apoi este óre logicu, este óre generosu a afirmá, cá mai toti protopopii din partile Mesesiului facu asié, si cá nu intarescu pre curatorii alesi, fora de una taxa de minimum 10 fl.? Mi-se pare, cá numai maliti'a si rancorea potú face asemenea consecentie, dér'a credu, cá dlu corespondente ar' dori se fia scutitu de asemenea patime rele.

Ceea ce afirma d-sa despre socotelele bisericelor si scóleloru inca nu este corectu, precum nici ace'a, cá nu s'aru fi substernutu esactoratulu de prin 1870 încóce. Pentru-ce nu spune d-sa ade-

verul? Ore pentru-ca este bine informat? Apoi ce asteptari a avutu d-sa dela nou'a organizatiune? Eu nu vedu nici unu planu, nici un'a opiniune sau parere pozitiva in espunerile dsale, de unde publicul se p'ota pricepe ceva; totulu ce doresce in modu lamuritu este, ca maritulu Consistoriu se lu' a mantuitu de noi ca-ci noi toti suntemu incurcatori. Atat'a e tota conclusiunea d-lui corespondente. Dera unde sunt probele si argumentele la noua asemenea conclusiune? Ore nu incurca d-sa pre publicu prin logic'a s'a atunci, candu arunca incriminatiuni generali nebasate in contra totu-
ror'a?

Una proba despre bun'a credintia in operatulu dsale ne p'ote totusi da d-lu corespondente, deca va ave celu puçinu curagiulu de a esi la lumina cu numele si persón'a d-sale, aretandu prin acést'a ca nu-i este rusine de ce'a ce a facutu, ca-ci altmintrea d-sa va fi ca-si aceia, cari se ferescu de lumina si le place a-si urmari scopurile numai in asunsu si in intunerecu, ca-ci a te servi de anonimizitate in unu organu de publicitate, pentru a atacá onórea si caracterulu mai multoru persóne certe, nu mi-se pare a fi compatibilu cu onestitatea, cu atátu mai puçinu, cu câtu dlu corespondente nu produce nici un'a proba spre a-si justificá inculparile. Se vedemu dera in câtu si-pretiuesce dlu corespondente onórea dsale si apoi, fiindu de lipsa, romu mai poté revení la cestiune.

Basilii Porutiu.
adm. Protopopescu.

Cestiunea Evreilor in Senatul romanu.

In siedintia de Mercuri 10 Oct. v. s'a inceputu in Senatu discussiunea generala asupra proiectului de lege pentru revisiunea art. 7 din Constitutiune, care a fostu admisu de sectiuni. Mai antaiu a vorbitu Metropolitulu-Primatu dicédu, ca este o datoria a s'a ca Primatu alu bisericei romane de a respinge din tote poterile acusatiiune p'edrepta ce ni se aduce, cum ca biserica si natiunea romana ar' fi intoleranta. O asemenea imputare nu-o potemu primí. „Toti strainii veniti la noi au gasitu nu numai cea mai mare ospitalitate. Der' i-amu lasatu pe fiecare se creda in religiuena parintiloru sei si e vorbesca limba natiunei lor.“ Metropolitulu arata apoi, ca biserica necumu se urmarestea der' a ocrotitu si ocrotesea inca pe israeliti. Chiaru si astadi se distribuiescu mile între crestini si israeliti si cei din urma participa chiaru si la impartirea de burse pentru scolari. In fine Metropolitulu speréza, ca Senatul va gasi o deslegare multiamitore, ca patria se nu remana izolata si lipsita de ori-ce spriginu in faci'a pericoleloru ce ni le-ar' poté aduce viitorulu.

Dupa Primatu luá cuventulu bardulu Romaniloru d. Vasile Alesandri spre a declará, ca e siguru care nu primesce revisiunea. E vorba dice, de a se inserie pe paginele Constitutiunii demnitatea sau umilirea. Nu trebuie se procedemu cu pasiune sau ura. Aliantia israelita prin grab'a ei si art. 44 ne-au deschisu ochii ne-au trezitu, ca-ci eramu pe patulu nezasarei care e vecina cu mórtea. Se remanemu trezi. Poporulu romanu a facutu pasuri gigantice. dupa 400 de ani si-a dobénditu independéntia prin sine insusi; der' deodata fatalitatea ilu amenintá cu o invasiune israelita. Navalitorii sunt nau poporu muncitoriu, inteligentu, care urmaresce taiinu o lupta; inse in același timp sunt escluvisti si deprinsi a fi unu statu in statu. Ei la noi in tíera nu cauta o pozitiu sociala mai mare, nu cauta o patria, ca-ci patria loru e Talmadulu, ca cauta o proprietate ieftina de cumperatu.

Der' ce merite au Evreii de a capetá drepturi? Ei s'au aratatu vecinicu nepasatori de sórtea natiunii, ba chiaru vrasmasi, unirea a fostu pentru ei o di de doliu; lupt'a pentru independéntia un'a ocazione de a scumpi banii si a exploatá pe seraci. Calomni'a a fostu mediulocu prin care Aliantia a atrasu interesulu Europei pentru israeliti, aratandu pe Romaui ca unu poporu barbaru, netolerantu si persecutoru. Europ'a necondamnata fara se ne asulta, a uitatu ca independéntia ne-amu castigat'o insine a uitatu ca noi amu fostu beligeranti invingatori nu invinsi, si ne-a impusu conditiuni umilitoare. Poterea clevetirei a fostu atátu de mare in câtu chiaru tierile de acelasu sange Françia si Italia au luat'u iniatiiv'a in contra nóstra. Deca amu revisui astadi Constitutiunea amu confirmá calomni'a, deca ne amu supune amu luá deprimirea sopenierii si altii a poruncei, ne amu espune la umilirea de a datori recunóscerea independéntii nu vredniciei nóstre, ci Aliantiei israelite si atunci

Romanulu va poté dice nu 'mi mai cereti sangele de vreme ce elu s'ervesce la umilirea tieriei. Ds'a finesce astfelu: „Pentru aceste considerante, candu astadi Romani'a vine cu istoria s'a in mana pentru ca noi se scriemu pe paginele sale alu nostru veto, eu unulu rupu pagin'a destinata pentru inscrierea umilirei tieriei, ear' pe cealalta pagina scriu cu anim'a mea: demnitatea si salvarea ei!

Dupa d. Alesandri vorbesce D. C. Braescu contra proiectului ear' D. I. Stratu pentru dicédu ca deca ne-amu gasi in impregiurari ordinare nu amu ave decátu se incungiuramu toti marele drapelu redicatu de d. Alesandri, situatiunea e inse cu totulu anormala. D. Voinovu se pronuntia in contra proiectului. — In siedintia de uoi dupa ce a vorbitu raportorulu d. Al. Orascu a tienutu unu discursu mai lungu d. Manolache Costache felicitandu-se de solutiunea data de camera D. Cogalniceanu ia in aperare proiectulu in contra dlui Alesandri, care, dice, de cate ori s'a coboritu din Olimpu pe pamentu de atatea ori a perdutu, si in contra dlui Voinovu. Dupa aceea se cere inchiderea discussiunii care se acorda. Contra-proiectulu de nerevisuire alu dlui Alesandri se respinge cu 53 in contra 1 votu. Se pune apoi la votu luaréa in considerare a proiectului camerei si se adopta cu 56 voturi contra 1 din 60 votanti, abtenuendu-se dnii: Alesandri, Braescu si Bujoreanu, contra a votatu N. Voinovu. Desbaterea speciala, dupa o scurta vorbire a Metropolitulu Moldovei, care constata ca n'au existatu niciodata persecutiuni religioase in tíera, se inchide si proiectulu in totalu se primesce cu 56 voturi contra 2, ale dlui Voinovu si Braescu. Votarea s'a facutu prin apelu nominalu.

Din camer'a romana.

Reproducemu din discursulu interessantu rostitu de d. ministru de esterne B. Boerescu la 1 Octobre in favorulu proiectului guvernului urmatorulu estrasu:

d. Boerescu arata, ca toti ministrii cabinetelor europe pe unde a mersu, 'i-au disu, ca trebuie se ne conformamu tractatului, si ca art. 44 cuprinde nu numai unu principiu abstractu, ci si aplicarea acestui principiu, chiaru Russi'a, care este bantuita de acelasi reu ca si noi din caus'a evreilor, ne-a sfatuitu se ne intelegemu cu puterile si se executamu tractatulu. Prin urmare, unu proiectu de revisuire trebuie se cuprinde doue parti: enuntiarea principiului, si aplicarea lui. Proiectulu guvernului proclama in modu absolutu principiulu egalitatiei tuturoru cultelor. Ideea de emancipare este cu totulu straina acestui proiectu. De aceea s'a si pusu cuventulu dobéndire, pentru a se areta, ca sistem'a adoptata este aceea a naturalisarei, ear' nu a emanciparei, care presupune nisce drepturi preesistente. Este de mirare cum d. Marzescu a pututu se sustiena ca art. 21 din Constituti'a nóstra nu ar' fi in acord cu alu douilea paragrafu alu art. 44. Acést'a obiectiune s'a facutu numai la Rom'a de unu membru alu Aliantiei Israelite, care avea pretensi'a, ca comunitatile religioase se formeze la noi statu in statu, nefindu supuse nici unui controlu. Dreptulu de controlu nu'lu póte negá nimeni statulu nostru, ca-ci ar' fi a'i nega intrég'a autonomia. Este der' completa si suficienta formularea principiului din art. 44 asa cum a facu'o guvernulu E vorb'a acum de aplicarea acestui principiu. Aci sunt doue sisteme: a emanciparei, si a naturalisarei. Emanciparea se póte face seu intr'un modu largu, dupa cum cerea Aliantia Israelita, danduse drepturi chiaru si evreiloru straini, seu pe categorii. Ca mandataru alu tieriei, d. ministru de esterne s'a pronuntiatu in strainatate pentru sistem'a naturalisarei individuale, aretandu nevoile tieriei, trebuintiele ei economice si pozitivera sa esceptionala, cu obligatiune inse de a faco o aplicare imediata a principiului asupra aceluor israeliti supusi romani, cari s'ar gasi asimilati. Scopulu misiunii d-sale nu a fostu de-a elabora, proiectulu dupa instructiunile ce se voru da din afara, ca-ci proiectulu era deja facutu, si d-sa a mersu numai se espuna in strainatate aceea ce natiunea putea dá, in limitele posibilului.

S'a afirmatu, ca proiectulu guvernului ar' continé emanciparea pe categorii. Emanciparea produce efecte si in presentu si in viitoru asupra unoru individi cari dobénescu drepturi, fara a mai ave nevoie de votulu Camerelor. Astfelu s'a procedatu la 1857 candu s'au emancipatu Armenii la noi. Der' unde se vede acést'a in proiectulu guvernului? Avemu interes ca se fusionamu in mass'a natiunii tote elementele diverse, ce nu au o nationalitate determinata, cum este elementulu israeliti; inse acést'a fusiune trebuie se se faca cu timpul si treptatu, pentru ca israeliti se se póta asimiliá cu natiunea. De aceea proiectulu a admisu sistem'a naturalisarei, pentru ca nu prin precipitare se fimu nevoiti a reveni in urma, dupa cum s'a intemplat in Angli'a, Françi'a, Prusi'a etc.

S'au ridicatu obiectiuni contra termenului de „supusi romani“, continutu in proiectu. Cei ce combatu acestu ter-

menu comitu cea mai mare imprudentia. Dorintia cea mai mare a Aliantiei Israelite este, ca toti Evreii se fia declarati de straini. Acést'a dorintia trebuie combatuta. Straini sunt aceia cari se afla sub o protectiune straina. Der' evreii cari n'au nici nationalitate, nici o protectiune straina, cari sunt supusi la serviciulu militar si la alte sarcine speciale, nu potu fi de câtu supusi romani. Faptulu acest'a exista din vechime, este unu ce istoricu si necontestabilu. In Regulamentulu organicu evreii nesupusi straini se numeau „evrei pamenteni“; in legea comunalá din 1864 sunt numiti „israeliti pamenteni“; d. Marzescu, ca raportoru alu comisiunii de iniatiiva parlamentara, dice ca sunt „israeliti indigeni“; chiaru d-nu Ionescu, citandu pe Cantemir, a vorbitu de evrei „suditi“, adica „supusi“. Deca ei se numeau „suditi Domnului“, caus'a este ca pe atunci Domnulu representá suveranitatea nationala. Prin urmare faptulu constantu este ca se afla ómeni cu „nationalitate nedeterminata“, pe cari i putemu numi ori cum, destulu numai ca ei nu sunt cetatiani. Asemenea ómeni au existatu si in Françi'a, Germani'a, Elveti'a, etc., si in tote acele state a trebuitu se se faca legi, prin care se le reguleze pozitiuena, asimilandu'i, fusionandu'i in modu treptatu. Dupa cumu s'a procedatu in cele-lalte state, putemu se procedemu si noi. In statele germane la 1861 s'a admisu mesur'a naturalisarei individuale. Deca acést'a mesura a fostu eficace la Germani, de ce nu ar' fi si la noi?

S'a obiectatu de opositiune pentru ce nu s'a pusu in proiectu tota sistem'a naturalisarei, si anume durat'a stagiului. Candu inse in proiectu se dice, ca naturalisarea se acorda prin lege, nu mai este nevoie a se spune cum se face acea lege; ca-ci se scie ca atátu puterea legiuitoare, câtu si cea executiva trebuie se coopereze la confectionarea ei. . . Astadi in tote Statele Europei tendintia este, ca naturalisarea se se faca din ce in ce mai cu inlesnire. Mai pretutindenea durat'a stagiului este mórta si naturalisarea se da de puterea executiva. In Françi'a stagiulu este redusu la trei ani dupa legea din Iuniu 1867. Prin urmare, lucrurile fiindu astfelu, a vorbi in Constitutiune de lungulu nostru stagiulu de diece ani, ar' fi a produce o fórte rea impresiune. D. ministru de esterne conchide, ca paragrafulu antaiu alu proiectului nu coprinde nimic contrariu tractatului din Berlin, si nu jienesce intru nimic interesele tieriei. Natiunea este in dreptu a adoptá ca modu de aplicare sistem'a naturalisarei.

Dupa acést'a ia in aperare şulu alu 3-lea relativu la Dobrogea (Acestu ! a fostu stersu cu totulu in proiectulu primitu de cátra camera) apoi continua: Paragrafulu alu 4-lea, care este celu mai bunu din tote, a fostu si el criticatu. Acestu paragrafu abroga art. 8 din codulu civilu, care da dreptu ori carui individuu nascutu si crescutu in tíera se opteze la majoritate pentru calitatea de cetatianu. Guvernulu a voit se puna o bariera evreiloru prin § 4, suprimau dreptulu de optiune si inlocuindu'lu cu naturalisarea individuala. Numai in casu, candu Adunarile voru voi se naturalizeze pe asemenea individi i voru admite ca cetatieni prin votu. Deca nu s'ar admite dispositiunea din acestu paragrafu, o multime de evrei neasimilati s'ar introduce in nationalitatea romana. Venindu la ultimulu paragrafu d. ministru de esterne dice ca listele prezentate de guvern, nu sunt de catu naturalisari individuale, si, luate in blocu, ele constituiescu o imediata aplicare a principiului din art. 44. Acést'a trebuie s'o facemu, pentru ca se probamu puteriloru lealitatea si bun'a credintia a natiunii. Prin acést'a nu ne departamu de sistem'a naturalisarei individuale. Guvernulu a alesu dupa categorii persónele, pe cari le-a creditu asimilate cu natiunea. Deca sunt erori, acelea se potu indreptá.

D. Cremieux, presiedintelu Aliantiei israelite, protestéza cu aceeaşi furia ca si opositi'a, contra proiectului guvernului, acusandu, ca voiesce se incele Europ'a cu o mie de Evrei, spre a apasá alti 260.000. Deca proiectulu guvernului ar' fi propusu emanciparea, dupa cumu se sustiene, d. Crémieux n'ar' fi protestatu. Terminandu, d. ministru de esterne róga Camer'a se id in considerare proiectulu. Se cautamu a scapa tier'a din situatia dificila in care se afla, ca-ci altu-feliu nu amu respunde la mandatul si la increderea ce ne-a datu (aplause prelungite.)

Diverse.

(Statistic'a Dobrogei.) O publicatiune a oficiulu centralu de statistica, intitulata: „Indicele comuneloru din Dobrogea,“ da óre-care date statistice asupra Dobrogei. Eata unele din aceste: Dobrogea are 2 judetie, 9 plasi, 266 comune, din care 12 suntu urbane si 254 suntu rurale; ér' sate si catune are 348. Dobrogea, care in diu'a de 23 Novembre 1878 s'a incorporatu cu Romani'a, cuprinde delt'a Dunarii si este asediata pe malulu unei mari — Marea-Negra — astufelu ca implinesce puternicu, in folosulu bine intielesu alu intereseloru nóstre politice si economice, un'a din cele mai insemnate conditiuni cu totulu indispensabile pentru marirea si prosperitatea natiunii romane. Se cuvine der' acum a publicá celu puçinu aprocsimativu si in prescurtare, pena candu in cu-

rendu se va efectua sistematicu unu cadastru si unu recensimentu alu poporatiunei, cate-va date statistice in privinta intinderii teritoriale, cum si a poporatiunei. — Dobrogea cuprinde in totalu 14,758 kilometre patrate seu 1,475,800 hectare ca teritoriu, impartite pe cele doue judetie, astufelu: 6,051 kilometre patrate in judetiulu Kiustenge; 8,707 kilometre patrate in judetiulu Tulcea. Numerulu poporatiunei este, in urm'a resbelului aprigu din 1877, de 106,943 locuitori, adica in judetiulu Kiustenge, 30,236 locuitori, cari se impartu dupa nationalitate in 8,977 Romani, 10,444 Turci, 6,854 Bulgari, 3,585 Tatari, 300 Greci, 51 Israeliti, 15 Armeni; — in judetiulu Tulcea 76,707 locuitori, cari se impartu dupa nationalitate in 22,500 Romani, 21,861 Bulgari, 10,058 Lipoveni, 6,162 Rusi ortodocsi, 6,049 Turci, 2,945 Tatari, 2,865 Greci, 2,471 Germani, 1,000 Israeliti, 788 Armeni, 380 deosebite nationalitati.

(Calea ferata Ploiesci-Predealu) este acuma de totu terminata. Timpulu celu favorabilu a ajutoratu lucrurile si astfelu pote incepe inca in lun'a acest'a serviciulu pentru transportulu marfuriloru pe tota lini'a, deorece si sectiunea Campin'a-Sinai'a este construita gat'a. Directiunea de exploatare a celei ferate a statului Ploiesci-Predealu anuntia, ca la 15/47 Octobru 1879 so va incepe pe acest'a linia serviciulu de marfuri.

„Pe sectiunile asta-di in exploatare, Ploiesci-Campin'a si Sinai'a-Predealu transportulu marfuriloru se va face cu trenurile mixte si cu trenuri de marfa, dupa dispositiunile regulamentare si tarifele generale pentru transportulu marfuriloru de mare si de mica iutiela, valabile de la 15 Martiu 1879 stilu nou pe liniile societatiei actionariloru caloru ferate romane. Pe sectiunea Campin'a-Sinai'a transportulu marfuriloru se va face cu camione totu prin ingrijirea si sub raspunderea celei ferate, cu pretiulu de 24 lei pe tona si pe fractiuni indivisibile de 100 kilograme; durat'a transportulu va fi de 24 ore pentru marfurile sosite la un'a din statiunile Campin'a seu Sinai'a cu trenurile mixte de caletori astadi in circulatie, si de 4 zile pentru marfurile sosite cu trenurile de marfa; ear' pentru marfurile primite a se espedia ca bagaje, durat'a transportulu va fi de 4 ore si cu pretiulu de 50 lei pe tona, si pe fractiuni indivisibile de 10 kilograme. Pe acest'a distantia sunt escluse de la transportu: marfurile mai grele de o tona (o singura bucata). Cadavrele, Animalele vii. Trasurile de ori ce serie. Asemenea nu se primesce asigurarea de predare la timpulu. In statiile Campin'a si Sinai'a transbordarea marfuriloru din seu pe camioanele administratiei celei ferate sunt in sarcin'a acelei administratiuni. Marfurile a se espedia din Campin'a in directia Ploiesci, se voru primi dupa cererea statiei, in stati'a Campin'a seu in Halt'a Podu-Vadului; ear' marfurile a se espedia in directia Predealu nu se voru primi de catu in Halt'a Podu-Vadului. Marfurile incarcate in statiunile celei ferate Ploiesci-Predealu, cu destinatiune pentru liniile actionariloru, trecu directu prin stati'a Ploiesci fara a se descarca, ear' marfurile destinate pentru liniile statului ungaru, trecu asemenea directu prin stati'a Predealu, inse numai pen'a in stati'a Brasiovu, candu ele voru fi incarcate pe vagonu romane, si pen'a la destinatiune, deca voru fi incarcate pe vagonu ungare; afara numai deca trecerea directa a vagoneloru prin stati'a Predealu nu va fi impedita de serviciulu de vama, seu din alte cause seu lipse de formalitati. — Se spera ca cu 1/13 Novembre sectiunea Campin'a-Sinai'a va fi data si circulatiunei de trenuri de persone.“

(Cladirea internationala de la Predealu) In diu'a de 4 Octobru, — scrie „Rom.“ — s'a serbatu punerea primei petre a cladirei internationale pentru caletori din gar'a Predealu. Au fostu de facia la acesta ceremonie d-nii Semler, Erbelek si Oehlhofer, ingineri-sieff ai drumuriloru de feru ale Ungariei, sositu din Pest'a, d-nii ingineri romani de controlu, d-nii ingineri ai concesionarului si unu numerosu publicu.

Cu acea ocaziune, s'au rostitu mai multe discursuri forte simpatice pentru ambele natiuni vecine. Eca unele din cuvintele dise de d. Cornaud, intreprindietorulu constructiunii, a careia incepere se inaugura. „Facu urari, ca gar'a Predealu se devina unu isvoru de prosperitate si de avutia pentru Romani'a, acest'a tierra iubita de D-dieu, ai caraei simpatici fii ne acorda, cu atata generositate, o atatu de larga si nobila ospitalitate. Ve rogu, d-loru, de a veasocia la urarile mele si de a re-

petat cu mine strigatul celu dau din fundulu a-nimei: Traiesca Romania.“ —

(Aerisala locuintieloru.) Se scie ca tieranulu in genere nu pune pretiu pe aceea, ca se 'si aeriscesca locuintia, elu care petrece tota diu'a in campu si prin munti inghitiendu aerulu celu mai curatu, nu'lu scie pretiulu atatu de multu ca locuitoriulu din orasiu. Tiroliesulu din Alpi spre esemplu tiene cu anulu inchise ferestrele casutiei sale ca si tieranulu romanu, care nici ca le pote deschide seu de multe ori nici ca posede ferestri, cari ar' merit'a numele acest'a. Desi tieranulu traiesce peste di in aerulu celu mai bunu, nu este scutitu nici elu de urmarile triste ce le aduce cu sine infectarea aerului din locuintia s'a. Eata ce ne scrie in privinta acest'a unu preotu romanu: Trist'a experientia ne convinge, catu de multi locuitori romani de pe la sate se ineca in casele loru din caus'a ferestriloru mici si cari nu se potu deschide in laturi ca se se innoiesca aerulu celu atatu de stricatu din casa. Si apoi ore nu este aerulu curatu prim'a conditiune a senatatiei nostre? Am sperantia, ca omenii cu anima voru reflecta la acest'a impregiurare trista, si si pen'a ce oficiele edile isi voru pote esecuta planurile loru de edificare (ce merge cu greu din mai multe cause), Pastorii sufletesci si inteliginti'a comunala, cari convinu mai desu cu poporul, voru capacita si indemn'a pe acest'a, ca de aci inainte se procure astfelu de ferestri, cari se se pota deschide la tote ocaziunile cerute, caici la dincontra standu totu inchise grabescu boalele, epidemiile si amenintia vietii bietiloru omeni.

(Ocapra cocheta.) Pena si caprele au ajunsu a se interess'a de mutr'a loru, a caut'a se fia frumoase si se le sieda bine. Asia mai dandadi o capra din Iasi, mergendu la preambulare, si intalindu o fereastru deschisa, sari dupa obiceiulu neamului seu, in odaie si gasindu o oglindu incep'u a se privi in ea si a-si admira diplomatic'a ei figura. Pe semne inse, ca nu i-au placutu mutr'a ce se reflecta in oglindu, caici sarindu in doue picioru isbi cu cornele in oglindu si incep'u unu du-elu forte violentu cu capr'a ideala ce se vedea in oglindu. Proprietarul audiendu vuetulu intra in odaia si gasi capr'a in exercitiile sale gimnastice in contra oglindei, care fusese sfarmata cu totulu in acestu restimpu, pricinundu proprietarului o paguba de vr'o 10 galbeni. „St. Rom.“

(Cafeneau'a Neuriehrer.) Duminec'a trecuta s'a deschisu in zidirea dela capulu promenadei de josu prim'a cafenea in Brasiovu, care merita acestu nume deorece posedu totu confortulu ce se recere astadi. Vreo 30 de diure interne si esterne in tote limbele stau la dispositiunea publiculu. Cafeau'a si berea ce se servesc este de calitate escelenta si serviciulu promptu. Afara de acest'a se potu capeta si mancaru reci. Renumele ce si l'a castigatu deja d. Neuriehrer ca restaurateur pledaza mai bine pentru soliditatea intreprinderii.

Multiamita publica.

Teologii romani din Seminariulu centrale de Budapesta, prin subscribulu, esprimu cea mai profunda multiamita: Onorateloru Redactiuni dela „Convorbirile literare“, „Foi'a Scolastica si Economulu“, „Albin'a Carpatiloru“, si „Gur'a Satului“, pentru binevoitoarea speduire gratuita a pretiuiteloru loru diurnale; Reverendisimului Domnu Dr. Augustinu Lauranu camerariulu papalu si Rectore in seminariulu leopoldinu de Oradea-Mare, pentru ca a binevoitu a dona bibliotecei nostre opurile sale: „Crestinulu gr. cat. deprinsu in legea s'a“, „Crescerea poporala“, precum si „Enchiridion juris eclesiae orientalis“ de Iosifu Papp Silagy fustu episcopu de Urbea-Mare; Teologiloru pestani absoluti: Georgiu Popa, Ioanu Anc'a, Demetriu Posiaru si Vasiliu Filipu, pontru inmarirea fundulu banale alu bibliotecei nostre cu cate unu fl. v. a. Tot-de-odata 'mi iau cutezare a roga Onoratele Redactiuni ale diurnaleloru amintite, se binevoiesca a-ne onora si pre anulu viitoru cu tramitarea diurnaleloru respective.

Budapest'a la 19 Octobru 1879.

Alexandru Gram'a
teologu,-cassariu.

„Cu 1-a Octobru stilu vechiu 1879 s'a inceputu unu nou abonamentu la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

pentru cartalulu alu IV-lea 1879 cu conditiunile din fruntariu.

Rogamu pe domni aceia, alu caroru abonamentu expira cu 30 Sept. st. v. 1879, ca se grabesca cu renouarea lui, ca se li se pota tramite foi'a regulatu.

Domni noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele dloru esacte, aratandu si post'a cea mai aprupe de loculu, unde loculesc. Scrisorile sunt a se adresa la Redactiuna „Gazetei Transilvaniei“.

Esemplarie complete dela inceputu anului se mai afla.

Nr. 870/a. f. v. gr.

Concursu.

Pena in 31 Octobru a. c. inclusive, se va pote substerne suplice la aceasta comisiune pentu urmatorele stipendie vacante:

1. Unu stipendiu de 60 fl. v. a. pe anu unu institutu de economia in patria.
2. Doue stipendie de cate 20 fl. v. a. pe anu la meseria.
3. Doue stipendie a 25 fl. pe anu la institutu de cadeti din Sibiuu.

Concurentii voru ave a dovedi, ca suntu grantiari, si ca suntu deplinu senatosi, apoi in scris voru documenta:

Cei de sub 1 si 2, ca au absolvitu ver'o solutivale seu trei clase normali, ear' cei de sub 3. ca suntu suscepti in institutu de cadeti; in urma toti, ca suntu cu portare buna, facu progressu si ca suntu seraci.

Din siedinti'a Comisiunei administrative de facultat'ile scolastice grantiataresci.

Nasseudu 11 Octobru 1879.

Pentru presedintele:
Mihalasiu,

Secretariulu:
Muresianu.

Scola de desennu pentru fete.

Facu cunoscutu onoratalu publicu ca in zilele prime ale lunei lui Novembre r. c. stilu nou se va incepe primulu cursu la scola mea de desennu pentru fete. Inscrisorile se potu face in atelierulu meu in cas'a Dmlu Greissing, Valea lata Nr. 51, Parterre la dreapta in fiecare di dela 11—12 ore inainte si dela 5—dupa ameadiu.

Carlott'a Jakob,

1—2

absolventa a Academiei de pictura.

Subsemnati facu prin acest'a cunoscutu onorati'loru musterii si onor. publicu, ca si-au asortatu

Magazinulu

de haine barbatesci

Strad'a Vamei Nr. 12.

cu cele mai moderne si cele mai fine materii noue pentru haine de tomna si de erna din fabricele interiore si esteriore si se recomanda cu confectionarea prompta de totu felulu de haine barbatesci, cu pretiurile cele mai moderate. Costume de tomna dela 25 fl. in susu.

Cu tota stim'a

A. SCHWARZE & BARTHA.

—13

Cursulu la burs'a de Vien'a
din 24 Octobru st. n. 1879.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	68.40	Oblig. rurali ungare . . .	91-
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) . . .	69.90	„ „ Banat-Timis. . .	88.50
Losurile diu 1860 . . .	127 50	„ „ transilvane. . .	87-
Actiunile bancei nation. . .	837.—	„ „ croato-slav. . .	89-
„ instit. de creditu 265.10		Argintulu in marfuri . . .	—
Londr'a, 3 luni. . .	117.15	Galbini imperatesci . . .	5.50
		Napoleond'ori . . .	9.30
		Marci 100 imp. germ. . .	57.80

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipograf'a: Ioanu Gott si fiu Henreou.